

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.**

**V<sup>e</sup> KAMER**

**A R R E S T**

nr. 243.280 van 19 december 2018

A. 210.100/V-1971

In zake:

**de coöperatieve vennootschap met  
beperkte aansprakelijkheid  
VLAAMSE MAATSCHAPPIJ  
VOOR WATERVOORZIENING,**

bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Mario DEKETELAERE  
kantoor houdend te 2000 Antwerpen  
Meir 24  
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

**het Waalse Gewest,** vertegenwoordigd  
door zijn regering,

bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Pierre MOËRYNCK  
kantoor houdend te 1040 Brussel  
Tervurenlaan 34/27  
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij:

**de naamloze vennootschap HOLCIM,**  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaten Francis HAUMONT en Laurence de MEEÛS  
kantoor houdend te 1300 Wavre  
chemin du Stocquoy 1  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van het beroep*

Bij een verzoekschrift van 2 september 2013 vordert de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid VLAAMSE MAATSCHAPPIJ VOOR WATERVOORZIENING de nietigverklaring van het besluit van de Waalse minister van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit van 1 juli 2013, waarin uitspraak wordt gedaan over de beroepen ingesteld tegen het besluit van de technisch ambtenaar en de gemachtigde ambtenaar van 21 januari 2013 waarbij de naamloze vennootschap HOLCIM een “permis unique” krijgt om op de linkeroever

van de Schelde te Antoing een steengroeve te exploiteren en op de rechteroever aanhorigheden te bouwen voor een totale oppervlakte van 275 ha.

## *II. Rechtspleging*

Met een verzoekschrift ingediend op 4 november 2013 vraagt de nv HOLCIM als tussenkomende partij te mogen optreden.

Bij een beschikking van 18 november 2013 is die tussenkomst toegestaan.

De memories van antwoord, van wederantwoord en van tussenkomst zijn regelmatig uitgewisseld.

Auditeur Muriel VANDERHELST heeft een verslag opgemaakt op grond van artikel 12 van de algemene procedureregeling.

Het verslag is ter kennis gebracht van de partijen.

De verzoekende en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

Bij een beschikking van 4 juni 2018 is bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 18 september 2018.

Staatsraad Luc CAMBIER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Mario DEKETELAERE, die voor de verzoekende partij verschijnt, advocaat Natacha DIERCKX die *loco* Pierre MOËRYNCK voor de verwerende partij verschijnt, en advocaat Francis HAUMONT die voor de tussenkomende partij verschijnt, zijn gehoord.

Auditeur Muriel VANDERHELST heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen betreffende het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

### *III. Feiten*

1. Op 12 september 2008 dient de nv HOLCIM, tussenkomende partij, bij de gemeenten Antoing, Bergen en Doornik een dossier in betreffende een aanvraag tot herziening van het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz.

Dat project heeft als doel (vertaling):

- “ - ongeveer 158 hectare grond die momenteel hoofdzakelijk voor landbouwgebied is bestemd (waarvan ongeveer 10 ha zal dienen voor de aanleg van bufferzones), en die een totale reserve aan kalksteenrots en dolomiet van ongeveer 374 miljoen ton vertegenwoordigt, te bestemmen tot ontginningsgebied;
- de doortocht van een transporteur ('transporteur Nord') op gronden gelegen in landbouwgebied, in een gebied waarvan de inrichting door de gemeente aan een overlegprocedure onderworpen is ('zone d'aménagement communal concerté', ZACC) en in woongebied ( $\pm 1,5$  ha), op te nemen in het gewestplan;
- de doortocht van een transporteur ('transporteur CBR') op gronden gelegen in landbouwgebied ( $\pm 0,3$  ha) op te nemen in het gewestplan;
- op het gewestplan een grond van iets minder dan 1 hectare, gelegen in groen natuurgebied, te bestemmen tot industriegebied, waardoor de uitbreiding van de 'quai de Bruyelle' op de Schelde mogelijk wordt;
- in het gewestplan een gebied op te nemen dat is voorbehouden voor de verplaatsing van de hoogspanningslijnen (lijnen 150/50 en 70/52)”.

2. Op 2 oktober 2008 wordt een vergadering gehouden om het publiek voorafgaandelijk te informeren.

3. De gemeenteraad van Antoing verleent een voorwaardelijk gunstig advies over het project. Het advies van de gemeenteraad van Bergen wordt geacht gunstig te zijn. De gemeenteraad van Doornik geeft een ongunstig advies over het project.

4. Op 13 november 2008 richt de nv HOLCIM het verzoek tot herziening van het gewestplan aan de regering, op basis van artikel 42*bis* van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium (WWROSP).

5. Op 19 december 2008 stelt de Waalse Regering een besluit vast waarbij ze beslist tot herziening van blad 37/7 van het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz teneinde daarin een ontginningsgebied op te nemen om de exploitatie mogelijk te maken van een kalksteenafzetting op de linkeroever van de Schelde op het grondgebied van de gemeenten Antoing (Calonne en Bruyelle) en Doornik

(Saint-Maur), en neemt ze, overeenkomstig het bij dat besluit gevoegde plan, het voorontwerp van herziening van blad 37/7 van het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz aan. Dat besluit wordt in het Belgisch Staatsblad van 18 februari 2009 bekendgemaakt.

6. Op 10 februari 2009 verstrekt de Gewestelijke Commissie voor ruimtelijke ordening (“commission régionale d’aménagement du territoire”, CRAT) een gunstig advies over het voorontwerp en over het ontwerp van inhoud van het milieueffectonderzoek.

Op 13 februari 2009 brengt de Waalse Milieuraad voor duurzame ontwikkeling (“Conseil wallon de l’environnement pour le développement durable”, CWEDD) een advies uit.

7. Op 27 maart 2009 stelt de regering een besluit vast waarbij ze beslist een milieueffectonderzoek te laten uitvoeren met betrekking tot het voorontwerp van herziening van het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz, aangenomen op 19 december 2008 (blad 37/7), aangaande het opnemen van een ontginningsgebied met het oog op de exploitatie van een nieuwe kalksteenafzetting op de linkeroever van de Schelde op het grondgebied van de gemeenten Antoing (Calonne en Bruyelle) en Doornik (Saint-Maur). Dat besluit wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad van 5 mei 2009 bekendgemaakt.

8. De nv ARIES CONSULTANTS voert een milieueffectonderzoek uit.

9. Op 23 juli 2009 geeft de cel Ruimtelijke Ordening – Leefmilieu (“cellule aménagement environnement”) van de Waalse overheidsdienst (“service public de Wallonie”, SPW) “bij de huidige stand van het dossier” een ongunstig advies over de eerste twee fasen van het milieueffectonderzoek.

Op 24 september 2009 verleent de CRAT een advies over de eerste fase van het milieueffectonderzoek. Haar advies over de tweede fase van dat onderzoek volgt op 3 december 2009.

10. Op 1 april 2010 wordt bij een besluit van de Waalse Regering de herziening van het gewestplan van Doornik-Leuze-Péruwelz (blad 37/7) voorlopig goedgekeurd. Dat besluit wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 april 2010.

11. Van 7 mei tot 21 juni 2010 wordt een openbaar onderzoek gehouden.

12. Het directoraat-generaal Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu (DGO3) van de SPW, de gemeenteraad van Antoing, de gemeenteraad van Doornik, de CWEDD en de CRAT brengen elk een voorwaardelijk gunstig advies uit over het project.

De beheerscommissie van het “Parc naturel des plaines de l’Escaut” en de cel Gevaar voor Zware Ongevallen (“cellule Risques d’accidents majeurs”) van de SPW adviseren elk gunstig over het project.

13. Op 17 februari 2011 stelt de Waalse Regering een besluit vast tot definitieve goedkeuring van de herziening van het gewestplan Doornik-Leuze-Péruwelz (blad 37/7) met het oog op de opneming van een ontginningsgebied bestemd om de exploitatie mogelijk te maken van een nieuwe kalksteenafzetting op de linkeroever van de Schelde op het grondgebied van Antoing (Calonne en Bruyelle) en van Doornik (Saint-Maur). Dat besluit wordt integraal in het Belgisch Staatsblad van 11 april 2011 bekendgemaakt.

Van 26 april tot 10 mei 2011 wordt over dat besluit een bekendmaking aangeplakt aan het gemeentehuis van Doornik en aan het gemeentehuis van Antoing.

14. Op 3 november 2011 dient de nv HOLCIM een aanvraag om een “permis unique” in, samen met een milieueffectstudie uitgevoerd door het studiebureau INCITEC, “voor de opening en de exploitatie van een steengroeve en de aanhorigheden ervan op de linkeroever van de Schelde (chaussée de Valenciennes te Antoing) en voor de bouw van aanhorigheden op de rechteroever (rue du Canon – ‘site des Vignobles’ te Doornik), op een totale oppervlakte van 275 ha, met een winningsput van 140 ha, met het oog op de productie van 1 Mt granulaten per jaar (waarvan 500.000 t afgevoerd wordt over het water) en in een eerste fase van 3,2 Mt klinkersteen per jaar voor de cementfabriek van Obourg (die afgevoerd wordt via het spoor), en vervolgens van 5,7 Mt/jaar tegen het jaar 2046 (waarvan 2,5 Mt/jaar voor de cementfabriek CBR te Antoing), voor de bouw van voorzieningen vanwaaruit goederen per trein naar Obourg verzonden kunnen worden en voor het verwerken van het afvalgesteente (beveiligingsmuren en opvulling van oude steengroeven)”.

15. Van 16 december 2011 tot 23 januari 2012 wordt een openbaar onderzoek gehouden op het grondgebied van de gemeenten Antoing, Brunehaut en Doornik.

16. Op 20 april 2012 wordt de vergunningaanvrager ervan in kennis gesteld dat de beslissingstermijn met 30 dagen verlengd is.

17. Op 16 mei 2012 wordt de vergunningaanvrager verzocht zijn plannen op verschillende punten te wijzigen en voor te leggen.

18. Op 6 juli 2012 legt de vergunningaanvrager die wijzigingsplannen voor, samen met een aanvullende milieueffectbeoordeling.

19. Op 20 juli 2012 verklaren de technisch ambtenaar en de gemachtigde ambtenaar bij een gezamenlijke beslissing dat het dossier met de wijzigingsplannen volledig en ontvankelijk is.

20. Van 2 augustus tot 17 september 2012 wordt een nieuw openbaar onderzoek gehouden op het grondgebied van de gemeenten Antoing, Brunehaut en Doornik.

21. Op 20 december 2012 wordt, ter uitvoering van artikel 92, § 5, van het decreet van 11 maart 1999 betreffende de milieuvergunning, kennisgegeven van een verlenging van de beslissingstermijn met 30 dagen.

22. Op 21 januari 2013 verlenen de technisch ambtenaar en de gemachtigde ambtenaar de gevraagde vergunning.

23. Tegen die vergunning worden zes beroepen ingesteld, waarvan het laatste op 18 februari 2013.

24. Op 29 april 2013 beslissen de technisch ambtenaar en de gemachtigde ambtenaar na beroep de termijn waarin ze hun syntheserapport na beroep moeten verzenden met 30 dagen te verlengen.

25. Op 3 juni 2013 wordt het syntheserapport na beroep aan de minister toegestuurd.

26. Op 1 juli 2013 verleent de minister van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit de “permis unique”. Dat is de bestreden handeling.

#### *IV. Onderzoek van de middelen*

##### *IV.1. Eerste middel*

###### *IV.1.1. Standpunt van de verzoekende partij*

De verzoekende partij ontleent een eerste middel aan de schending van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 4 juli 1994 betreffende de uitwisseling van informatie over projecten met gewestgrensoverschrijdende milieu-effecten (BS 11 augustus 1994).

Ze betoogt dat niet redelijkerwijze betwist kan worden dat het omstreden project, waarvoor een milieueffectonderzoek vereist is, gewestgrensoverschrijdende gevolgen kan hebben; dat uit de stukken en documenten die bij de vergunningsaanvraag zijn gevoegd, trouwens blijkt dat die gevolgen, wat betreft het milieu in het Vlaamse Gewest, niet louter hypothetisch doch zonder meer reëel zijn; dat de Waalse Regering evenwel noch de Vlaamse Regering, noch de bevoegde administratieve overheden in kennis heeft gesteld van de vergunningsaanvraag van de tussenkomende partij, hoewel ze daar, met toepassing van de in het middel vermelde bepaling, toe gehouden was.

Ze merkt op dat de bestreden handeling in dat verband stelt (vertaling): “(...) dat, aangezien er geen impact is op waterlichaam RWE060, het niet nodig was om het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te raadplegen in het licht van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994 (...)”. Ze betoogt dat dit standpunt en meer bepaald de conclusie dat het project geen impact zou hebben op waterlichaam RWE060 op flagrante en onbegrijpelijke wijze indruist tegen de gegevens van het dossier; dat de studie van AQUALE gewag maakt van een verlies gaande van 4.000.000 m<sup>3</sup>/jaar tot 1.500.000 m<sup>3</sup>/jaar; dat het model-AQUALE trouwens betwistbaar is, onder meer omdat het als dusdanig niet onderzoekt welke impact dat verlies heeft op waterlichaam RWE060; dat niet minder dan 400.000 klanten afhankelijk zijn van de winning uit waterlichaam RWE060 door de verzoekende partij; dat niet zonder meer besloten kan worden dat er geen impact is op dat waterlichaam, dat daarentegen niet redelijkerwijze betwist kan worden dat het omstreden project gewestgrensoverschrijdende gevolgen kan hebben. Ze besluit daaruit dat de verwerende partij de Vlaamse Regering en/of de bevoegde overheden van het Vlaamse Gewest in kennis had moeten stellen van de vergunningsaanvraag van de tussenkomende partij.

In haar memorie van wederantwoord stelt ze dat de informatie-uitwisseling in milieuzaken met betrekking tot gewestgrensoverschrijdende projecten de openbare orde raakt, zodat ze niet hoeft aan te tonen dat ze een persoonlijk belang heeft bij het middel. Ze merkt op dat het samenwerkingsakkoord haar bovendien wel een persoonlijke waarborg biedt, aangezien de bevoegdheid inzake watervoorziening bij de hervorming van de instellingen in 1980 geregionaliseerd is en de erbij horende taken uitgevoerd worden door de verzoekende partij, die bij decreet opgericht is in 1983. Ten gronde merkt ze op dat het volgens de bestreden handeling niet nodig was om het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te raadplegen in het kader van het samenwerkingsakkoord van 4 juli 1994, omdat er geen gevolgen zouden zijn voor waterlichaam RWE060, terwijl dit standpunt duidelijk in tegenspraak is met de gegevens van het dossier. Ze wijst vervolgens op de gegevens die volgens haar duidelijk aantonen dat het omstreden project een impact heeft op de winning van water uit grondwaterlaag RWE060, en licht ze toe.

In haar laatste memorie betoogt de verzoekende partij dat niet ernstig kan worden betwist dat het project OBESCO 2 gevolgen zal hebben voor het milieu in het Vlaamse Gewest. Ze stelt dat ze, op grond van haar bevoegdheden inzake watervoorziening, er ontegensprekelijk belang bij heeft een vergunning aan te vechten die onregelmatig is doordat het Vlaamse Gewest niet vooraf is geraadpleegd. In dat verband merkt ze op dat de exploitatie die door de bestreden handeling is vergund, gevolgen zal hebben voor de winning in waterlaag RWE060 waarvan de bevoorrading van 400.000 klanten in West-Vlaanderen afhangt. Ten slotte merkt ze op dat in het kader van de aanvraag voor een exploitatievergunning die de Compagnie des ciments belges (CCB) (Groeve Barry in Gaurain-Ramecroix) heeft ingediend, zowel het Vlaamse Gewest als de Franse overheid zijn geraadpleegd vanwege de gewestgrensoverschrijdende en zelfs landgrensoverschrijdende gevolgen van het kwestieuze project.

#### *IV.1.2. Beoordeling*

Het samenwerkingsakkoord waarvan de schending wordt aangevoerd, heeft betrekking op de uitwisseling van informatie over projecten met gewestgrensoverschrijdende milieueffecten. De kritiek slaat dan ook op het feit dat overheden die dat samenwerkingsakkoord hebben ondertekend, niet geraadpleegd zijn.

Anders dan wat de verzoekende partij betoogt, heeft een middel dat betrekking heeft op de inachtneming van de verplichtingen tot raadpleging in het

kader van het onderzoek van een vergunningsaanvraag, niets uit te staan met de bevoegdheid van de steller van de handeling en is het niet van openbare orde.

De kritiek van de verzoekende partij op het verloop van het openbaar onderzoek is niet ontvankelijk zodra vaststaat dat de verzoekende partij daaraan heeft kunnen deelnemen en haar opmerkingen daaromtrent kenbaar heeft kunnen maken, onder het voorbehoud dat wordt nagegaan of de overheid wel rekening heeft gehouden met haar bezwaar en er passend op heeft geantwoord. Ze kan evenmin kritiek leveren op het feit dat anderen, onder meer sommige bewoners, niet zouden zijn geraadpleegd.

Bovendien dient erop gewezen te worden dat in zoverre het middel laakt dat een ondertekenende partij de verplichtingen van een samenwerkingsakkoord niet in acht neemt, dat middel uitsluitend valt onder de bevoegdheid van het rechtscollege ingesteld bij artikel 92bis, § 5, van de BWHI, dat kennis dient te nemen van de geschillen over de niet-naleving van de bepalingen van een samenwerkingsakkoord. Het middel is bijgevolg onontvankelijk.

#### *IV.2. Tweede middel*

##### *IV.2.1. Standpunt van de verzoekende partij*

De verzoekende partij ontleent een tweede middel aan de schending van artikel D.29-11, § 1, van boek I van het Waals Milieuwetboek. Zij stelt dat over het omstreden project een milieueffectrapport is opgemaakt en dat zowel uit het aanvraagdossier als uit de effectstudie heel duidelijk blijkt dat het project in kwestie aanzienlijke gevolgen kan hebben in het Vlaamse Gewest. De vergunningsaanvraag en de milieueffectstudie hadden bijgevolg aan de bevoegde overheden van dat gewest bezorgd moeten worden, wat evenwel niet is gebeurd. De verzoekende partij komt terug op haar eerste middel en voegt daaraan toe dat, gelet op het aanvraagdossier en de voornoemde studie, redelijkerwijs niet staande kan worden gehouden dat de mogelijke gewestoverschrijdende gevolgen van het project, in het bijzonder wat het grondwater en de waterlaag betreft, verwaarloosbaar zouden zijn.

In haar wederantwoord betoogt ze dat het middel de openbare orde raakt, zodat ze niet hoeft aan te tonen dat ze persoonlijk belang heeft bij haar middel. Ze neemt wat dat betreft het standpunt in dat ze daarover in haar eerste middel heeft uiteengezet.

In haar laatste memorie stelt ze dat het ontginningsproject dat door de bestreden handeling is vergund, ontegensprekelijk gevolgen zal hebben voor de grondwatervoorraden en dat ze, als openbare overheid die verantwoordelijk is voor de drinkwatervoorziening voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest, er ontegensprekelijk belang bij heeft te laken dat het Vlaamse Gewest niet is geraadpleegd tijdens het openbaar onderzoek voorafgaand aan het verlenen van die vergunning.

#### *IV.2.2. Beoordeling*

Artikel D.29-11, § 1, van boek I van het Waals Milieuwetboek stelt het volgende (vertaling):

“ § 1. Als een plan, programma of project het voorwerp uitmaakt van een milieueffectrapport of -onderzoek en als de Regering, die overeenkomstig artikel D.56, § 2, beslist, of de autoriteit die overeenkomstig artikel D.68, § 1 moet nagaan of het aanvraagdossier volledig is, constateert dat het significante effecten zou kunnen hebben op het milieu van een ander Gewest, een andere Lidstaat van de Europese Unie of een andere Staat die het Espoo-Verdrag van 25 februari 1991 inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband heeft ondertekend, of als een ander Gewest, een andere Lidstaat van de Europese Unie of een andere Staat die voornoemd Verdrag heeft ondertekend en significante schade zou kunnen lijden daarom verzoekt, wordt het planontwerp, het programmaontwerp of het vergunningsaanvraagdossier, samen met hetzij het milieueffectrapport, hetzij het effectonderzoek, en eventuele gegevens over de grensoverschrijdende effecten van het dossier, overgemaakt aan de bevoegde autoriteiten van dat ander Gewest, die andere Lidstaat van de Europese Unie of die andere Staat die het Espoo-Verdrag ondertekend heeft, op het tijdstip waarop die documenten aan een openbaar onderzoek in het Waalse Gewest onderworpen worden.

Behalve de documenten bedoeld in het vorige lid, wordt aan de overige Gewesten, Lidstaten van de Europese Unie of overige Lidstaten die het Espoo-Verdrag ondertekend hebben, volgende informatie verstrekt:

- 1° het adres en verdere gegevens betreffende de autoriteiten bevoegd om het besluit te nemen, van die waar relevante informatie verkrijgbaar is, van die waaraan opmerkingen en vragen gericht kunnen worden alsook nadere gegevens m.b.t. de termijnen voor het overmaken van de opmerkingen of vragen;
- 2° de aard van de mogelijke besluiten of het ontwerp van besluit, indien het bestaat;
- 3° in voorkomend geval, nadere gegevens over een voorstel van bijwerking van een vergunning of de voorwaarden waarvan ze vergezeld gaat;
- 4° de melding van de datum en de plaats waar relevante informatie aan het publiek verstrekt kan worden en de middelen waarmee ze verstrekt zal worden;
- 5° de exacte modaliteiten betreffende de deelname en de raadpleging van het publiek;
- 6° de voornaamste rapporten en adviezen gericht aan de autoriteit of aan de bevoegde autoriteiten op het tijdstip waarop het publiek geïnformeerd werd.

De Regering kan bepalen:

- 1° welke instanties het planontwerp, het programmaontwerp of het vergunningsaanvraagdossier zullen overmaken aan de overheden bedoeld in het eerste lid;
- 2° volgens welke modaliteiten de bevoegde overheden van het Gewest of de Staat die getroffen kunnen worden aan de milieueffectbeoordelingsprocedure kunnen deelnemen;
- 3° volgens welke modaliteiten de gegevens bedoeld in de artikelen D.29-24 en D.29-25 meegedeeld worden aan de overheden bedoeld het eerste lid.

§ 2. Als een plan, programma of project gelegen op het grondgebied van een ander Gewest, een andere Lidstaat van de Europese Unie of een andere Staat die het Espoo-Verdrag van 25 februari 1991 inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband heeft ondertekend niet te verwaarlozen milieueffecten zou kunnen hebben in het Waalse Gewest, worden de gegevens over het plan, programma of project, samen met de effectbeoordelingsdocumenten, die door de bevoegde overheden van dat andere Gewest of van die andere Staat zijn overgemaakt, ter inzage gelegd van het publiek en van de door de Regering aangewezen instanties.

De Regering bepaalt:

- 1° volgens welke modaliteiten de gegevens bedoeld in het eerste lid ter inzage gelegd worden van het publiek en van de instanties bedoeld in het eerste lid;
- 2° volgens welke modaliteiten het advies van het publiek en van de geraadpleegde instanties ingewonnen en overgemaakt wordt.”

In het middel wordt aan de kaak gesteld dat de verwerende partij haar verplichting om het Vlaamse Gewest in het kader van het onderzoek van de vergunningsaanvraag te informeren en te raadplegen, niet is nagekomen. Anders dan het eerste middel steunt de kritiek niet op de schending van de bepalingen van een samenwerkingsakkoord maar op de schending van artikel D.29-11, § 1, van boek I van het Milieuwetboek.

Dit middel, dat betrekking heeft op de inachtneming van de verplichtingen inzake raadpleging in het kader van het onderzoek van een vergunningsaanvraag, heeft niets uit te staan met de bevoegdheid van de steller van de handeling en is niet van openbare orde.

Zoals in verband met het eerste middel is gezegd, is de kritiek van de verzoekende partij op het verloop van het openbaar onderzoek niet ontvankelijk zodra is aangetoond dat ze aan dat onderzoek heeft kunnen deelnemen en haar opmerkingen daaromtrent heeft kunnen maken, en is ook haar kritiek op het feit dat andere personen niet naar behoren over het project zijn geïnformeerd, niet ontvankelijk.

Het middel is bijgevolg onontvankelijk.

### *IV.3. Derde middel*

#### *IV.3.1. Standpunt van de verzoekende partij*

De verzoekende partij ontleent een derde middel aan de schending van artikel 1 van de samenwerkingsovereenkomst van 2 juni 1997 tussen het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest inzake de grondwaterlaag in de kolenkalk in het gebied van Doornik (BS 17 december 1997).

Ze stelt vast dat er volgens de hydrogeologische studie van AQUALE die bij het aanvraagdossier is gevoegd, momenteel jaarlijks 30.000.000 m<sup>3</sup> water stroomt van waterlichaam RWE013 naar waterlichaam RWE060; dat in 2035, met de steengroeveprojecten OBESCO 2 van Holcim en Barry van CCB, er jaarlijks nog maar 26.000.000 m<sup>3</sup>/jaar water van het ene lichaam naar het andere zou stromen; dat aldus een verlies van 4.000.000 m<sup>3</sup>/jaar te verwachten zou zijn; dat AQUALE dat verlies op basis van aanvullende informatie bijgesteld zou hebben tot 1.500.000 m<sup>3</sup>/jaar. Ze merkt op dat dit verlies gecompenseerd zou moeten worden door een vermindering van de winning uit waterlichaam RWE060 en een stijging van de bevoorrading via de Transhennuyère, en ze leidt daaruit af dat die vermindering dus vooral voor rekening zal zijn van de verzoekende partij en van de IEG, gezien de tot dan toe toegestane volumes.

Wat dat betreft, herinnert ze aan artikel 1 van de in het middel genoemde samenwerkingsovereenkomst en voert ze in de eerste plaats aan dat noch zij, noch het Vlaamse Gewest van het project op de hoogte gebracht zijn en ook niet geraadpleegd zijn omtrent de impact ervan op waterlichaam RWE060 en op de “Transhennuyère-overeenkomst”.

Ze stelt vast dat in de bestreden handeling staat dat, aangezien er geen gevolgen waren voor waterlichaam RWE060, het niet nodig was het Vlaamse Gewest te raadplegen in het kader van de samenwerkingsovereenkomst van 2 juli 1997. Zij meent dat dit standpunt feitelijk ongegrond is en tegengesproken wordt door de gegevens zelf van het aanvraagdossier (in *casu* de hydrogeologische studie); dat de verwerende partij het Vlaamse Gewest diende te raadplegen in het kader van de toepassing en met het oog op de correcte uitvoering van de in het middel genoemde samenwerkingsovereenkomst.

Ze betoogt vervolgens dat in de bestreden handeling bovendien onvoldoende rekening wordt gehouden met het feit dat de verhoging van het peil van waterlichaam RWE060 geleidelijk aan dient plaats te vinden om de kwaliteit

van het grondwater niet in het gedrang te brengen; dat overigens daarom (kwaliteitsproblemen in de waterwinningsputten van de verzoekende partij door een te grote en onregelmatige stijging van het peil van het waterlichaam) de quota voor 2011 en 2012 die in de samenwerkingsovereenkomst van 1997 zijn opgenomen, aangepast zijn; dat de bestreden handeling wat dat betreft geen enkele waarborg biedt, in het bijzonder wat de bevoorrading via de Transhennuyère betreft.

Wat de ontvankelijkheid van het middel betreft, stelt zij in haar wederantwoord dat de samenwerkingsovereenkomst waarvan ze de schending aanvoert, de openbare orde en het algemeen belang raakt. Zij betoogt bovendien dat zij persoonlijk belang heeft bij het middel aangezien zij zelf installaties exploiteert voor waterwinning uit de grondwaterlaag in de kolenkalklaag in het gebied van Doornik. Ze wijst erop dat zij een van de grootste exploitanten is van waterlichaam RWE060 en dat zij krachtens de genoemde samenwerkingsovereenkomst overigens gehouden is quota te respecteren, die al herzien zijn om de kwaliteit van het water te garanderen en die tevens een reden zijn waarom zij belang heeft bij het middel. Wat de gegrondheid van het middel betreft, betwist zij dat zij er een onvolledige lezing op nahoudt van de bestreden handeling en herinnert zij aan het mogelijke gevaar van een verslechterde waterkwaliteit waarmee rekening dient te worden gehouden. Ze brengt tegen de bestreden handeling in dat deze geen concrete garantie biedt voor de watervoorziening via de Transhennuyère of, ingeval er minder water ter beschikking zou zijn, via de waterwinningsputten. Zij merkt ten slotte op dat de kwestie van de toereikende kwaliteit van het water en/of van de noodzaak om het te filteren, helemaal niet onderzocht is.

In haar laatste memorie wijst ze op de impact van de exploitatievergunning op het peil van de grondwaterlaag in de kolenkalklaag van het Doornikse en stelt ze dat tegen 2035 nog meer water uit die waterlaag zal worden genomen wanneer de installaties van de site Barry (CCB) volop in exploitatie zullen zijn. Ze wijst erop dat de samenwerkingsovereenkomst van 2 juni 1997 gesloten is om te garanderen dat de winning van het grondwater in de kalklaag, waarvan het peil sinds het begin van de 20ste eeuw met 75 meter is gedaald, mogelijk blijft. Ze merkt op dat met de aanleg van de leidingen van de Transhennuyère en de bouw door de SWDE, met Europese subsidies, van het waterproductiecentrum van Gaurain Ramecroix ernaar gestreefd werd een evenwichtige drinkwaterbevoorrading van het Waalse Gewest en van het Vlaamse Gewest tot stand te brengen en ervoor te zorgen dat het grondwaterpeil in de kolenkalklaag van het Doornikse gaandeweg weer zou stijgen. Ze stelt dat het onderuithalen van het evenwicht dat met de toekenning van waterwinningsquota wordt nagestreefd, zowel voor de kwaliteit en de hoeveelheid van het beschikbare water als voor de bodemstabiliteit gevolgen

heeft. Ze wijst erop dat de winningen die in de waterlaag zullen plaatsvinden in het kader van de exploitatievergunning, haar ertoe zullen dwingen de mogelijkheden om grondwater te winnen in waterlaag RWE060 te beperken en zich te bevoorraden met water uit de Transhennuyère-leiding. Voorts voert ze aan dat de bewijslast van het aldus naar voren gebrachte risico niet bij haar kan worden gelegd en dat het integendeel de optredende administratieve overheid is die alle waarborgen diende te bieden in verband met de geuite bezorgdheden en passend diende te antwoorden op de tegenwerpingen die in het kader van de ingewonnen adviezen zijn geformuleerd. Ten slotte wijst ze erop dat de bestreden handeling onvoldoende rekening houdt met die parameters en geen enkele reële waarborg bevat waarmee wordt tegemoetgekomen aan de risico's die zijn aangehaald.

Tijdens de openbare terechtzitting van 18 september 2018 merkt de raadsman van de verzoekende partij op dat de Raad van State bij arrest 241.934 van 26 juni 2018 de exploitatievergunning, die aan CCB was afgegeven voor de steengroeve van Barry, heeft vernietigd, en hij betoogt dat de reden voor die vernietiging, die steunt op een slechte beoordeling van de gevolgen van het project voor het milieu, bevestigt dat de werkwijze die in het voorliggende dossier is gevolgd om na te gaan welke impact de vergunning die bij de bestreden handeling aan de tussenkomen partij wordt verleend, heeft op het milieu, niet deugt.

#### *IV.3.2. Beoordeling*

In tegenstelling tot wat is gezegd over de samenwerkingsovereenkomst van 4 juli 1994, is het mogelijk dat de verzoekende partij rechtstreeks schade ondervindt van de niet-naleving van de samenwerkingsovereenkomst van 2 juni 1997 tussen het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest inzake de grondwaterlaag in de kolenkalk in het gebied van Doornik (BS 17 december 1997), aangezien daarin de hoeveelheden worden bepaald waarvoor de vergunningen voor waterwinning uit die grondwaterlaag kunnen worden uitgereikt, in het bijzonder aan de verzoekende partij die in de betreffende overeenkomst uitdrukkelijk genoemd en beoogd wordt. Haar belang bij het middel houdt bijgevolg verband met de mogelijke impact van de bestreden handeling op haar situatie en op haar prerogatieven.

In zoverre de verzoekende partij een gebrek aan informatie en/of overleg met het Vlaamse Gewest opwerpt, is de kritiek onontvankelijk om dezelfde redenen als die welke tijdens het onderzoek van het eerste en het tweede middel zijn gegeven.

Artikel 1 van de samenwerkingsovereenkomst van 2 juni 1997 tussen het Waalse Gewest en het Vlaamse Gewest inzake de grondwaterlaag in de kolenkalk in het gebied van Doornik bepaalt wat volgt:

“ § 1. De partijen komen overeen dat het waterpeil van de watervoerende laag in de kolenkalk in eerste instantie gestabiliseerd moet worden om in tweede instantie een langzame stijging van het waterpeil te verwezenlijken. Deze stabilisatie en stijging van het waterpeil worden verwezenlijkt door een progressieve vermindering van de gewonnen waterhoeveelheden in de watervoerende laag in de kolenkalk van Pecq-Roubaix.

De stijging van het waterpeil tengevolge van de vermindering van de gewonnen waterhoeveelheden wordt in die mate beperkt dat een grondwaterkwaliteit behouden blijft die het mogelijk maakt drinkbaar water te produceren dmv de bestaande zuiveringsinstallaties.

§ 2. De in § 1 vermelde progressieve vermindering wordt verwezenlijkt volgens het tijdschema en op de plaatsen als volgt uitgedrukt in miljoenen m<sup>3</sup> per jaar ten opzichte van het referentiejaar 1993 en geeft ook aanleiding tot het toekennen van de volgende vergunningen in het Waalse en het Vlaamse Gewest (in miljoenen m<sup>3</sup> per jaar):

|                    | Région wallonne              |            |                               |            |                                       |            | Vlaams Gewest           |            |
|--------------------|------------------------------|------------|-------------------------------|------------|---------------------------------------|------------|-------------------------|------------|
| Batterij           | Tournai<br>Emprise et Casino |            | Mouscron<br>S.W.D.E. & I.E.G. |            | Pecq-Saint-Léger<br>(V.M.W./S.W.D.E.) |            | Spiere-Helkijn (V.M.W.) |            |
| Referentie<br>1993 | 3,753                        |            | 6,253                         |            | 8,380                                 |            | 15,475                  |            |
|                    | afbouw                       | vergunning | afbouw                        | vergunning | afbouw                                | vergunning | afbouw                  | vergunning |
| 1996               | 1,087                        | 2,666      | 0                             | 6,253      | 0                                     | 8,380      | 0,838                   | 14,637     |
| 1997               | 1,087                        | 2,666      | 0                             | 6,253      | 0                                     | 8,380      | 0,838                   | 14,637     |
| 1998               | 1,087                        | 2,666      | 0                             | 6,253      | 0                                     | 8,380      | 0,838                   | 14,637     |
| 1999               | 3,261                        | 0,492      | 0                             | 6,253      | 1,087                                 | 7,293      | 3,352                   | 12,123     |
| 2000               | 3,261                        | 0,492      | 1,087                         | 5,166      | 1,087                                 | 7,293      | 4,190                   | 11,285     |
| 2001               | 3,261                        | 0,492      | 1,087                         | 5,166      | 2,174                                 | 6,206      | 5,029                   | 10,447     |
| 2005               | 3,261                        | 0,492      | 2,253                         | 4          | 3,261                                 | 5,119      | 6,775                   | 8,700      |

Op voorstel van de werkgroep vermeld in artikel 5 kunnen de partijen het hierboven vermelde tijdsschema van de toe te passen reducties en daarbijhorende aanpassing van de vergunningen wijzigen op grond van de effectieve levering van drinkwater via de Transhennuyère, de grondwaterkwaliteit zoals bedoeld in § 1, alinea 2, de resultaten van de simulaties met aangepaste grondwatermodellen en de terreinwaarnemingen.

De vermindering van de volumes van de waterwinningen wordt toegepast per batterij waterwinningen zonder overdracht van quotas tussen batterijen Pecq-Saint-Léger, Moeskroen SWDE, IEG, Doornik Emprise & Casino en Spiere Helkijn op basis van jaarlijkse gemiddelden ten opzichte van het referentiejaar 1993.

De dagelijkse debieten zijn beperkt tot volgende maximale waarden:

voor de batterij Pecq-Saint-Léger betekent dit 36 000 m<sup>3</sup>/dag, voor Spiere-Helkijn 48.000 m<sup>3</sup>/dag;

voor Moeskroen SWDE 18 000 m<sup>3</sup>/dag, voor Moeskroen IEG 3 300 m<sup>3</sup>/dag, voor Doornik Emprise & Casino 12 000 m<sup>3</sup>/dag.

De putten C1ter en C3ter worden in de vergunning van de batterij Pecq-Saint-Léger opgenomen door het Waalse Gewest en de putten D9, D14 en D15 worden in de vergunning van de batterij Spiere-Helkijn opgenomen door het Vlaamse Gewest mits inachtneming van de in vorige alinea vermelde piekdebieten.

De vergunning voor het uitbaten van nieuwe putten ter vervanging van afgedankte putten geeft geen aanleiding tot de herziening van de voorgestelde afbouw en piekdebieten.”

De verzoekende partij meent dat de bestreden handeling geen garantie biedt aangaande het behoud van het waterpeil van het grondwaterlichaam, de kwaliteit van het grondwater en de drinkwatervoorziening via de Transhennuyère. Zij voert bovendien aan dat het geraamde verlies tussen waterlichaam RW013 en waterlichaam RWE060 gecompenseerd zal moeten worden door een vermindering van de winning uit lichaam RWE060, die vooral door de IEG en haarzelf gerealiseerd zal moeten worden.

Daarmee betwist ze het standpunt van de steller van de bestreden handeling, maar toont ze niet aan dat die laatste heeft verzuimd te onderzoeken of het project verenigbaar is met, onder andere, de doelstellingen die vastgesteld zijn in de aangevoerde samenwerkingsovereenkomst, noch dat de bestreden handeling zou steunen op een onredelijke motivering.

Het administratief dossier bevat een document met als opschrift “hydrogeologisch model van het steengroevegebied van Doornik”, dat heeft gediend als basis voor een mondelinge presentatie van het model dat door het bureau AQUALE is bijgewerkt, een presentatie in het kader van een vergadering van 19 april 2013 met meer bepaald als doelstelling “de complexe processen van ondergrondse stromingen toe te lichten en de interactie met steengroeven / waterproducenten / Schelde / RWE013 / RWE060 + focus op OBESCO 2”. Het document telt zeven hoofdstukken (“Doelstellingen van het cijfermodel”, “Regionale context van de studie”, “Basisschema van de stromingsprocessen voor de waterlichamen RWE013/RWE060”, “Proces van voortdurende aanvulling van het model”, “Beknopte beschrijving van het model”, “Evaluatie van de betrouwbaarheid van het model”, “Synthese van de resultaten”). Het hoofdstuk over de synthese van de resultaten leert dat de toevoer van water naar waterlichaam RWE060 vanuit waterlichaam RWE013 in 2034 1,25 miljoen m<sup>3</sup>/jaar minder zal bedragen dan in 2010, rekening houdend met de exploitatie van alle steengroeven, inbegrepen die van Barry (die terugname zal daarentegen maar 50.000 m<sup>3</sup> bedragen indien geen rekening wordt gehouden met de exploitatie van de steengroeve van Barry). Het document stelt als besluit dat “de impact van OBESCO 2 op de daling van de toevoer van water naar waterlichaam RWE060 als gering wordt beoordeeld”.

De aanvullende effectstudie van juli 2012, waarover een openbaar onderzoek is gehouden, heeft op basis van de gegevens waarop het toenmalige hydrogeologische model van AQUALE was gebaseerd, in dat verband tot de volgende conclusie geleid:

“ (...)

ingeval tot 2035 de volgende projecten worden gerealiseerd:

- OBESCO 2,
- uitbreiding van de steengroeves rechteroever,
- Barry samen met het behoud van de bemaling te Gaurain tot een absoluut niveau van -45 m,

dat een geraamde daling van ongeveer 1,5 Mm<sup>3</sup>/jaar in 2035 (vermindering van het debiet naar waterlichaam RWE060) niets afdoet aan de gunstige ontwikkeling van de waterlaag die sinds verschillende jaren in waterlichaam RWE060 wordt waargenomen, rekening houdend met de verhoogde toevoer van water naar waterlichaam RWE060, die momenteel op ongeveer 8 Mm<sup>3</sup>/jaar wordt geschat”.

Daaruit volgt dat die beide documenten tot dezelfde conclusies leiden en dat de resultaten van de proefwinningen, verricht na de aanvullende effectstudie waarover een openbaar onderzoek is gevoerd, het model-AQUALE versterken. Die gegevens roepen dus helemaal geen nieuwe prangende vragen op die door de vorige effectstudies niet of verkeerd zouden zijn beantwoord, maar maken het integendeel mogelijk de bevoegde instanties meer inzicht te verschaffen “in een problematiek die reeds omstandig is geanalyseerd in de effectstudie en in het aanvullende technisch advies”, door een update van het gebruikte model zonder dat daarom de oorspronkelijke conclusies die uit dat model voortvloeien, worden ontzenuwd.

De conclusie die de verwerende partij daaruit trekt in verband met de impact op het peil van waterlichaam RWE060, steunt op die gegevens van het dossier, namelijk de aanvullende effectstudie van juli 2012 en de bijgewerkte gegevens die AQUALE in april 2013 heeft gepresenteerd.

Voorts is de aanvullende effectstudie waarnaar de verwerende partij verwijst daadwerkelijk bij het administratief dossier gevoegd, en wordt daarin het hydrogeologische model toegelicht waarop de steller van die studie steunt om de impact van het project op waterlichaam RWE060, geëxploiteerd door de verzoekende partij, te beoordelen. De cijfers die in april 2013 zijn gegeven en die in de bestreden handeling worden aangehaald, brengen de verwerende partij tot dezelfde conclusie als de steller van de studie in juli 2012. De verzoekende partij heeft dus bij het lezen van de bestreden handeling kunnen begrijpen, enerzijds, dat AQUALE zijn cijfergegevens na proefwinningen had verfijnd, en, anderzijds, dat die bijgewerkte gegevens tot dezelfde conclusie leidden, namelijk dat het project geen aanzienlijke impact had op waterlichaam RWE060. De motieven waarop de bestreden handeling steunt, zijn wat dat betreft dus toereikend. Ten slotte dient te worden opgemerkt, zoals de verwerende partij in de bestreden handeling aangeeft, dat een model niet meer is dan een mathematische projectie van de mogelijke

gevolgen voor de waterlaag, zodat het kan zijn dat de resultaten ervan niet volkomen identiek zijn aan wat de feiten vervolgens tonen. De update van de gegevens die in het model zijn opgenomen, heeft juist tot doel de resultaten ervan optimaal te verfijnen.

In het gunstige advies van de directie Grondwater (Direction des eaux souterraines) van 27 mei 2013, is geoordeeld dat (vertaling) “elk cijfer dat tot dusver naar voren is gebracht of dat vanaf nu tot aan de afwerking van het model-ScaldWIN naar voren wordt gebracht, wat ook de waarde ervan is, meer dan waarschijnlijk niet veeleer zal kunnen dienen om aan te tonen dat er een impact is op waterlichaam RWE060, dan om het tegendeel aan te tonen”. Dat advies moet worden gelezen in samenhang met het vorige, eveneens gunstige, advies van dezelfde directie Grondwater van 3 januari 2013, waarnaar het laatste advies trouwens uitdrukkelijk verwijst, met inbegrip van de conclusie ervan. In dat advies van 3 januari 2013 staat het volgende (vertaling):

“ Zowel voor de eigenlijke realisatie van het project als voor de langetermijnprognose over de impact ervan op de hulpbron, moet gebruikgemaakt kunnen worden van de hulpmiddelen bestaande uit de digitale modellen van de stroming van de waterlaag.

Twee soorten modellen zijn gemaakt of zijn bijna klaar:

- Het model gerealiseerd door AQUALE in het kader van het milieueffectonderzoek betreffende het project, een model dat momenteel is gekalibreerd op basis van een beperkt gedeelte van de waterhoudende laag, en waarmee de bemalingsscenario's voor het toekomstige project kunnen worden gesimuleerd, al dan niet rekening houdend met het project CCB van Barry;
- Het model gerealiseerd door het BRGM en de UMONS in het kader van het project-ScaldWIN, dat heel het kalksteenbekken bestrijkt (inbegrepen in Frankrijk) tot aan de oostelijke Dender, en dat een instrument moet leveren om de scenario's van het algemene beheer (waaronder de grensoverschrijdende aspecten) van de waterlaag te kunnen simuleren, maar waarvan de kalibratie nog aan de gang is en dat dus misschien pas begin 2013 resultaten van de simulatie kan leveren.

[...]

De voor- en nadelen van beide modellen zijn omstandig geanalyseerd en besproken in de werkgroep 'GECC'.

Daaruit is het volgende gebleken:

- Het model-AQUALE geeft zekerere prognoses over de plaatselijke evolutie van het grondwaterpeil, maar aangezien het veel hypothesen bevat over de omstandigheden ervan in de grensgebieden, kan het geen prognose bieden over de langetermijnimpact op heel de waterlaag, in het bijzonder de uitwisseling tussen de verschillende compartimenten die hierboven zijn beschreven (onder meer tussen de grondwaterlichamen RWE013 en RWE060);

- Het model-ScaldWIN houdt meer rekening met de fysieke grenzen van de bevoorrading van de grondwaterlaag in de kolenkalklaag en is daardoor beter in staat antwoorden te geven die op heel de waterlaag slaan, en dat op lange termijn.

Echter:

- Aangezien dat model erg uitgebreid is, en regio's bestrijkt waarvoor slechts weinig geologische en hydrogeologische informatie beschikbaar is, zal de onzekerheid over de omgevingsparameters die het model bepalen en dus over het vermogen van het model om prognoses te maken, een cumulatief effect hebben;
- Dat model is nog niet gekalibreerd en kan geen simulatieresultaten geven vóór begin 2013."

In het advies van 3 januari 2013 staat ten slotte het volgende (vertaling):  
 “gelet op de hypothesen die gehanteerd zijn met betrekking tot de grenzen [van het model-AQUALE] en de vele onzekerheden als gevolg van de beperkte kennis van het hele gebied waarvoor een model opgesteld is, is aan de dienstverlener die thans met dat milieueffectonderzoek belast is, een simulatie met het model-ScaldWIN gevraagd, die rekening moet houden met de laagste niveaus die bereikt zijn bij de exploitatie van de steengroeven OBESCO 2 en Barry. (...) Ook al zou een dergelijke simulatie kunnen zorgen voor meer duidelijkheid met betrekking tot de langetermijnpact op de hulpbron, er is toch ook nog veel onzekerheid mee gemoeid”.

Dit advies verzet zich net als dat van 27 mei 2013 niet tegen de afgifte van de exploitatievergunning en er wordt zelfs in voorgesteld om de lijst van exploitatievoorwaarden die het bevat, op te leggen.

Het standpunt dat de verwerende partij in de bestreden handeling heeft ingenomen, volgens hetwelk “ervan kan worden uitgegaan dat het risico op vergissingen in verband met de prognoses die volgen uit het [AQUALE-]model herleid is tot het minimum” en dat bijgevolg “de overblijvende onzekerheid er niet aan in de weg staat dat een coherente beslissing kan worden genomen” is derhalve niet in strijd met de adviezen in kwestie. Die beoordeling moet niet op zichzelf gezien worden, maar houdt verband met de hiervoor aangehaalde overwegingen van de bestreden handeling luidens welke “het met het project OBESCO 2 gepaard gaande risico verwaarloosbaar is” en dat dit risico “het peil van grondwaterlaag RWE060 niet ingrijpend kan wijzigen”. Voorts wijst de verwerende partij er eveneens op dat op 24 april 2013 tijdens een vergadering van de werkgroep bevestigd is dat het model-ScaldWIN nog steeds in de kalibreringsfase zat.

Wat betreft de waarborgen die de bestreden handeling biedt voor de handhaving van het peil van de betreffende waterlichamen en de kwaliteit van het grondwater, moet worden vastgesteld dat de stelling van de verzoekende partij louter op beweringen berust. De verzoekende partij die nagelaten heeft de bijzondere voorwaarden en de maatregelen die de bestreden handeling oplegt systematisch te onderzoeken, toont op geen enkele wijze concreet aan dat de technische gegevens, die vermeld worden in de voorwaarden verbonden aan de bestreden vergunning, ontoereikend en/of ongeschikt zijn. Bovendien kan de verzoekende partij, aangezien de bestreden handeling steunt op gegevens die vermeld worden in de uitgevoerde studies en de uitgevoerde aanvullende studies, niet beweren dat de verwerende partij ten onrechte de bewijslast bij haar zou leggen van gegevens waarmee de optredende administratieve overheid rekening diende te houden. Het onderzoek van de effectstudie en van de aanvulling erop ontkracht daarenboven de bewering dat geen rekening gehouden zou zijn met de evolutie van steengroeve-exploitaties in de streek en meer in het bijzonder met de gevolgen van de exploitatievergunningsaanvraag ingediend door CBC (project Barry).

Met betrekking tot de exploitatievergunning die aan CCB afgegeven was voor de exploitatie van de steengroeve Barry, kan de verzoekende partij niet gevolgd worden wat betreft de gevolgen die ze afleidt uit vernietigingsarrest 241.934 van de Raad van State de dato 26 juni 2018. De motivering van die nietigverklaring kan geenszins worden getransponeerd naar de onderhavige zaak. Het voornoemde arrest vernietigt immers de aan CCB afgegeven exploitatievergunning omwille van het gegrond bevinden van de kritiek op de tekortkomingen van de voor dat project uitgevoerde milieueffectbeoordeling, aangezien enerzijds bij het milieueffectonderzoek het onderzoek van de gevolgen van de exploitatie tot 20 jaar beperkt is, terwijl de vergunning voor onbepaalde duur afgegeven is (eerste onderdeel van het eerste middel), en er anderzijds, wat de winningen uit de waterlichamen betreft, enkel rekening gehouden is met de totale hoeveelheid daadwerkelijk gewonnen water en niet met de hoeveelheid die de exploitanten van de aangrenzende steengroeven mogen winnen (tweede onderdeel van het eerste middel). De verzoekende partij heeft in het kader van dit beroep geen vergelijkbare kritiek geleverd zodat de verwijzing naar arrest 241.934 van 26 juni 2018 niet relevant is.

Het derde middel is dan ook ten dele niet-ontvankelijk en ongegrond.

#### *IV.4. Vierde en vijfde middel*

##### *IV.4.1. Standpunt van de verzoekende partij*

De verzoekende partij voert in een vierde middel de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de motiveringsplicht als beginsel van behoorlijk bestuur. Ze betoogt dat de bestreden handeling vertrekt van het duidelijk verkeerde uitgangspunt dat het omstreden project geen enkele impact zou hebben op waterlichaam RWE060. Ze voert aan dat het aanvraagdossier zelf met die hypothese in tegenspraak is en dat de hydrogeologische studie van AQUALE op een wankel model met onbetrouwbare gegevens steunt. Ze merkt op dat de stellers van die studie erkennen dat de impact van de winning uit waterlichaam RWE060 zelfs niet wordt vermeld of geanalyseerd in de studie van AQUALE. Ze vermeldt voorts dat belangrijke gegevens, zoals de mogelijkheden inzake herinfiltratie en de gevaarlijke gevolgen van een te bruuske verhoging van het peil van waterlichaam RWE060, evenmin zijn onderzocht. Ten slotte betoogt ze dat de procedure volgens welke de vergunningsaanvraag is onderzocht talrijke gebreken en tekortkomingen vertoont, die de verzoekende partij in haar adviezen van 27 februari en 19 september 2012 en in haar administratief beroep heeft vermeld, maar waarop in de bestreden handeling geen afdoend antwoord wordt gegeven. In haar memorie van wederantwoord voert de verzoekende partij aan dat, anders dan wat de verwerende en de tussenkomende partij beweren, de gevolgen van het omstreden project voor het milieu onvoldoende zijn onderzocht en onvoldoende in aanmerking zijn genomen, zowel in de effectstudie als in de bestreden handeling. Ze betoogt voorts dat de verwerende partij vruchteloos steunt op het tweede advies van de directie Grondwater van 17 mei 2013.

De verzoekende partij ontleent een vijfde middel aan de schending van de zorgvuldigheidsplicht, van de hoorplicht, van het redelijkheidsbeginsel en van het evenredigheidsbeginsel. Ze stelt dat de bestreden handeling niet steunt op een volledig dossier en niet genomen is na een ernstige bespreking van de gevolgen van het project voor het milieu. Ze betoogt in het bijzonder dat ze noch tijdens de voorbereidingsfase van het dossier van de vergunningsaanvraag noch tijdens het onderzoek van die aanvraag is gehoord of geraadpleegd, terwijl ze de grootste distributeur is van drinkwater uit de watervoerende laag RWE060. Ze meent dat haar opmerkingen en bezwaren, geformuleerd in haar adviezen van 27 februari en 19 september 2012, noch in de vergunning die in eerste instantie is afgegeven noch in de bestreden handeling naar behoren zijn beantwoord of weerlegd. Ze betoogt dat de bijzondere voorwaarden die de bestreden vergunning oplegt geen enkele

mogelijkheid laten om op te treden indien de veronderstellingen en hypothesen waarvan in de vergunningsaanvraag en in de bestreden handeling is uitgegaan, onjuist zouden blijken te zijn. In haar memorie van wederantwoord stelt ze dat het niet volstaat dat de bestreden handeling naar de adviezen van de verzoekende partij verwijst, noch dat de minister een reeks voorwaarden oplegt. Ze meent dat de bestreden handeling geen concreet en toereikend antwoord bevat op de kritiek die ze geleverd en het voorbehoud dat ze gemaakt heeft in haar adviezen. Ze houdt anderzijds staande dat de bijzondere voorwaarden die de “permis unique”, in eerste instantie op 21 januari 2013 afgegeven, voorschrijft en die in de bestreden handeling worden bevestigd, geen enkele mogelijkheid laten om op te treden ingeval er zich een probleem stelt. Ze meent dat de bestreden handeling en de bijzondere voorwaarden die daarbij worden opgelegd, geen toereikend en concreet antwoord bieden op de vraag of de nadelen van het omstreden project voor mens en milieu tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt.

In haar laatste memorie benadrukt ze dat geen afdoend antwoord gegeven is op het voorbehoud dat ze in haar adviezen van 24 februari en 19 september 2012 gemaakt heeft. Ze herhaalt dat het model dat gebruikt is bij de hydrogeologische studie van AQUALE voor kritiek vatbaar is en ze voert aan dat noch de verwerende partij noch de tussenkommende partij de objectieve gegevens betwisten waarop ze zich gebaseerd heeft om de impact van het project op het peil van grondwaterlaag RWE060 aan te klagen. Voorts herhaalt ze dat de bijzondere voorwaarden verbonden aan de “permis unique” geen enkele mogelijkheid laten om daadwerkelijk op te treden indien, in tegenstelling tot de prognoses, een negatieve impact op de toestand van de waterlaag vastgesteld wordt.

#### *IV.4.2. Beoordeling*

In zoverre de kritiek erop neerkomt dat tegen de bestreden handeling wordt ingebracht dat ze op een verkeerde vooronderstelling steunt, namelijk dat het omstreden project geen impact zou hebben op waterlichaam RWE060, valt ze samen met de kritiek die tot staving van het derde middel wordt geuit. Er wordt ter zake verwezen naar hetgeen uiteengezet is aangaande dat middel.

Alhoewel de verzoekende partij wat dat betreft het standpunt van de steller van de bestreden handeling niet deelt, neemt dat niet weg dat die handeling een uitdrukkelijke en onderbouwde motivering bevat waarop de verzoekende partij slechts kritiek levert met loutere beweringen, die niet gestaafd worden met concrete gegevens die de conclusies van de bestreden handeling zouden kunnen

onderuithalen of zelfs zouden kunnen aantonen dat ze op een onredelijke motivering berust.

In verband met de omstandigheid dat de verzoekende partij in het kader van het onderzoek van de vergunningsaanvraag niet is geconsulteerd en gehoord, wordt verwezen naar wat daarover reeds bij het onderzoek van het eerste, tweede en derde middel is gezegd. Aangezien de verzoekende partij tot tweemaal toe haar advies heeft gegeven en de steller van de bestreden handeling die adviezen in aanmerking heeft genomen, heeft de verzoekende partij als zodanig geen belang bij dat bezwaar; de doelstelling van de bepalingen en/of beginselen die in dat verband naar voren zijn gebracht, is immers bereikt.

In zoverre de verzoekende partij zonder meer aanvoert dat er niet is geantwoord op de opmerkingen en de kritiek die ze heeft uiteengezet in haar adviezen van 27 februari en 19 september 2012, dient te worden vastgesteld dat het bezwaar dat aldus in het vierde en het vijfde middel is geformuleerd, onontvankelijk is omdat het te vaag en te algemeen is. De verzoekende partij hoorde immers duidelijk toe te lichten in welk opzicht de beginselen en bepalingen die in de middelen zijn aangevoerd, geschonden zijn en haar nadeel hebben berokkend.

Het enige ontvankelijke bezwaar heeft betrekking op het feit dat de bestreden handeling geen rekening houdt met of zelfs inadequaat gemotiveerd is ten aanzien van de tegenwerpingen die de verzoekende partij gemaakt heeft in het kader van de onderzoeksprocedure met betrekking tot de ondeugdelijkheid van het model dat in de hydrogeologische studie van AQUALE is gebruikt, de niet-inaanmerkingneming van het risico op een te bruuske verhoging van het peil van waterlichaam RWE060 inzonderheid gelet op de herinfiltratie en de mogelijke gevolgen ervan voor de waterkwaliteit en ten slotte het feit dat de voorwaarden verbonden aan de exploitatievergunning ontoereikend zijn om de aan de kaak gestelde risico's te ondervangen.

Wat de bezwaren tegen de hydrogeologische studie van AQUALE betreft, wordt verwezen naar het onderzoek van het derde middel. Op basis daarvan kon aangetoond worden dat de genoemde studie op een model berust dat, blijkens de preciseringen in de aanvullende studie, wel degelijk relevant is.

In verband met de mogelijkheden inzake herinfiltratie kan de verzoekende partij niet gevolgd worden wanneer ze beweert dat de kwestie, die ze in haar adviezen naar voren brengt, gewoonweg genegeerd zou zijn. Zoals de verwerende en de tussenkomende partij benadrukken, neemt de bestreden handeling

het advies van de directie Grondwater over, evenals de motivering ervan. In dat advies wordt uitgelegd waarom het niet nodig was die kwestie nader te onderzoeken. Die kwestie is dus niet volledig genegeerd (pagina 25 van de bestreden handeling) (vertaling):

“ H. VMW: ‘De mogelijkheden inzake herinfiltraties moeten worden onderzocht’ (pagina 6 bovenaan).

In het kader van dit project is die mogelijkheid niet onderzocht aangezien de gekozen oplossing bestaat in de valorisatie van het bemalingswater door de Transhennuyère. Maar dat wil niet zeggen dat de oplossing van de kunstmatige voeding van de waterlaag in het ruimere kader van het beheer van de waterlichamen terzijde wordt geschoven. Die aanpak is reeds ter sprake gebracht tijdens de werkzaamheden van de werkgroep voor het evenwichtige beheer van de kolenkalk waarvoor het Département de l’Environnement et de l’Eau het initiatief heeft genomen. Dat zal in de toekomst zeker tot grondige hydrogeologische haalbaarheidstudies nopen en tijd vergen, maar het idee wordt zeker niet terzijde geschoven. Er worden nog andere oplossingen bestudeerd, in het bijzonder ten gevolge van de keuzes voorgesteld in het gewestelijk schema voor de exploitatie van de waterhulpbronnen, waaraan de SWDE momenteel de laatste hand legt. Zo zou men eraan kunnen denken om, teneinde ervoor te zorgen dat een regio die momenteel wordt bediend vanuit een erg belast waterlichaam, voldoende water aangevoerd krijgt, water aan te voeren uit een ander, minder belast en voldoende productief waterlichaam dan wel oppervlaktewater te gebruiken.”

Aldus is de verzoekende partij in de mogelijkheid gesteld te begrijpen waarom de mogelijkheden inzake herinfiltratie niet nader zijn onderzocht in het kader van het bestreden project. Dat de verzoekende partij dat standpunt niet deelt, is één zaak, maar er moet worden vastgesteld dat ze geen enkel concreet gegeven aanvoert dat die analyse in het gedrang kan brengen. Ze beperkt zich er immers toe in haar wederantwoord te stellen dat de partijen zich vergeefs beroepen op het advies van de directie Grondwater zonder echter ooit toe te lichten waarom dat advies in feite of in rechte verkeerd zou zijn of zelfs op een ondeugdelijke motivering zou steunen.

Wat ten slotte de voorwaarden betreft die de bestreden handeling oplegt en die onvoldoende garanties zouden bieden tegen de risico’s ingeval de hypothesen en veronderstellingen waarop de bestreden handeling steunt, onjuist zijn, moet vooreerst worden vastgesteld dat, zoals de tussenkomenende partij stelt, de verzoekende partij niet aangeeft naar welke hypothesen en veronderstellingen ze verwijst, en a fortiori niet toelicht in welk opzicht die onjuist zouden zijn.

De bestreden handeling heeft rekening gehouden met dat bezwaar van de verzoekende partij, aangezien ze het volgende stelt (pagina 75 van de bestreden handeling) (vertaling):

“ [...] het bezwaar tegen het feit dat het niet mogelijk was om op basis van de bijzondere voorwaarden van de vergunning op te treden indien de hydrogeologische veronderstellingen en hypothesen onjuist zouden zijn [...] houdt geen rekening met artikel 65, § 2, van het decreet van 11 maart 1999 betreffende de milieuvergunning waarin het volgende is bepaald: ‘De in eerste instantie bevoegde overheid schorst de vergunning tijdelijk of trekt ze in na advies van de technisch ambtenaar, als blijkt dat de exploitatie zelfs na aanvulling of wijziging van de exploitatienormen risico’s, hinder of ongemakken veroorzaakt die de mens of het milieu ernstige schade kunnen toebrengen’.”

Meer in het algemeen schrijft de bestreden handeling een hele reeks maatregelen voor, waaronder in het bijzonder een opdracht van toezicht door de werkgroep “GECC” om de kwalitatieve en kwantitatieve toestand van het waterlichaam veilig te stellen. De verzoekende partij lijkt die maatregelen in algemene zin onvoldoende te vinden, maar brengt geen concrete gegevens naar voren die de deugdelijkheid van die maatregelen of de vraag of ze een afdoend antwoord bieden ten aanzien van de bezwaren die ze uit, daadwerkelijk ter discussie stellen.

Het vierde en het vijfde middel zijn niet gegrond.

**OM DEZE REDENEN  
BESLIST DE RAAD VAN STATE:**

**Artikel 1.**

Het beroep wordt verworpen.

**Artikel 2.**

De kosten, bepaald op 300 euro, komen ten laste van de verzoekende partij, ten belope van 175 euro, en ten laste van de tussenkommende partij, ten belope van 125 euro.

Aldus uitgesproken te Brussel in openbare terechtzitting van de  
Ve kamer, op negentien december tweeduizend achttien, door:

|                      |                  |
|----------------------|------------------|
| Pascale VANDERNACHT, | kamervoorzitter, |
| Jan CLEMENT,         | staatsraad,      |
| Luc CAMBIER,         | staatsraad,      |
| bijgestaan door:     |                  |
| Gregory DELANNAY,    | hoofdgriffier.   |

De hoofdgriffier,

De voorzitter,

Gregory DELANNAY.

Pascale VANDERNACHT.